

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vroščiljave naročnine se ne oxira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopriskaj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflekih ulicah št. 8, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljanje pa v pritliju. — Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

## Novo ministrstvo.

Novo leto nam je prineslo novo ministrstvo. Še v soboto zjutraj je bil ves polični svet prepričan, da stopi na čelo novemu ministrstvu grof Buquoy — čez nekaj ur pa je bil že imenovan ministrskim predsednikom baron Gautsch in je tudi nastopil svoje mesto.

Na Novega leta dan so izšla cesarjeva lastnoročna pisma glede imenovanja novega ministrstva. Pismo na Körberja je pisano v najtopljejših izrazih in priča, da se je cesar le težko ločil od tega svojega svetovalca.

V novem ministrstvu so razen Körberja ostali vsi starji ministri. Novi so samo trije možje, namreč baron Gautsch sam, ki je prevzel samo predsedstvo, grof Bylandt-Rheindt, ki je postal minister notranjih del in secesijski šef dr. Fran Klein, ki je prevzel vodstvo justičnega ministrstva.

Novo ministrstvo je po svojem značaju zopet uradniško ministrstvo. V bistvu se prav nič ne razločuje od Körberjevega ministrstva, kajti, da sta baron Gautsch in dr. Körber precej enj misli, nazorov in stremljen, to je motorična stvar.

Baron Gautsch je že trikrat zavzemal važna mesta v vladu. Za časa grofa Taffeta je bil naučni minister in je tedaj ubiral precej osto protislovanske strune in pozneje se je nesel in postal Slovenom manj nasproten. Za časa grofa Badenija je bil zopet mančni minister in po Badenijevem odstopu je dobil naročilo, da se stavi uradniško ministrstvo. V tej lastnosti je posloval samo nekaj tednov. Preklicjal je Badenijeve jezikovne nadrebe in jih nadomestil z novimi, a Nemci tudi s temi novimi naredbami niso bili zadovoljni in zato je moral Gautsch odstopiti ter se umakniti grofu Thunu. Od 1. 1898. je bil Gautsch takoreč v rezervi za mesto predsednika novega uradniškega ministrstva.

Körber je bil ne samo ministrski predsednik, nego tudi minister notranjih del in justični minister. Gautsch ni ho-

tel teh portfeljev prevzeti. Ministrstvo notranjih del je poveril svojemu intimnemu prijatelju grofu Bylandtu-Rheindtu ki je v Thunovem ministrstvu imel naučni portfelj, vodstvo justičnega ministrstva pa je poveril secesijskemu šefu dr. Kleiu, ki je bil tudi doslej duša tega ministrstva.

Ministrstvo torej imamo, neparlamentarno, uradniško ministrstvo. Nekateri menijo, da bo novo ministrstvo viadal samo nekaj tednov, da ima samo naloge, pripraviti tla „bodočemu možu“, sanirati parlamentarne razmere in izposlovati, da rabi parlament različne „državne potrebe“. Čujejo se pa tudi glasovi, da Gautschovo ministrstvo ni samo provizorno. Eno ali drugo se pač šele pojasni in odloči, ko bodo parlamentarne stranke imeli priliko, zavzeti proti novemu ministrstvu dočelo stališče in ko bo Baron Gautsch videl, če bo mogel izhajati ali ne.

Gautschovo imenovanje so vse stranke pozdravile z neko pač lahko razumljivo rezervo, ali skoraj bi rekli, da so nemške stranke sprejeti barona Gauscha z nekako komaj privito nezaupnostjo.

Kake namene ima baron Gautsch, kak program si je sestavil, tega danes že nihče ne ve in zato je nemogoče zavzeti že danes določno stališče na novemu ministrstvu.

## Vojna na Daljnem Vzotku. Japonska poročila o položaju v Port Arturju.

Japonsko ministrstvo vojne mornarice objavlja pismo nekega častnika z oklopnice »Sebastopol«, ki je baje po naključju prislo v japonske roke. Dotični oficer piše baje: »Port Artur se ne more dalje držati, kadar do konca meseca decembra. Kako so Japonci napredovali v centru utrdb, še ni popolnoma znano, vendar pa je dognano, da se posadka ne more več z uspehom upirati na daljnemu japonskemu prodiranju.

Posadka je obupana, ker se hal-

tičko brodovje še vedno ni pojavilo na bojšču. Žalostni konec obleganja se vedno bolj približuje. Trditve, da se utrdbi ne morejo osvojiti, je bajka. Padec trdnjave je neizogiben. Samo v starem mestu se lahko odpor še nadaljuje. Posadka zelo trpi vseled mraza, ker ni mogoče dobiti nobenega kuriva. Takisto nemogoče je tuti, da bi se utrdnijo streljivo. Parnik »King Arthur«, ki je prodri blokado, je imel na krovu samo ječmen. Trdnjava je popolnoma izolirana. Dotično pismo se završuje z zardilom, da je portarturška posadka pripravljena, se boriti do skrajnosti, da s tem reši svojo čast in ne doživi sramote, da bi se trdnjava nečastno vdala.

Nam pač treba naglašati, da to pismo ni avtentično. Ta koga pisma ne bo pisal noben vojak iz Port Arturja, najmanje pa častnik. Saj mora vendar vsakdo vedeti, da bi bil zgolj slučaj, ako bi prešlo dotično pismo v prave roke, doma je skoro govorovo, da ga na ta ali drugi način dobé Japonci v svojo pest.

Da bi pa kak častnik vkljub govorosti, da pride pismo v japonske roke, v njem slike položaj trdnjave in izdal vse tajnosti obrambe, to je kratkomalo izključeno.

Cela stvar s pismom pa je tembolj neverjetna, ako se uvažuje, da se ne more nobena stvar odposlati iz Port Arturja brez vedenosti generala Stesela, ki mora, kakor je pač samo o sebi umljivo, kontrolirati in cenzurirati tudi vso privatno komunikacijo, ako se o tej sploh dava govoriti z ozirom na stanje v Port Arturju. Da bi Steselj ne zasegel pisma, ki verodostojno slikata položaj trdnjave, ko vendar ve, da je 99 odstotkov gotovosti, da ga dobé v roke Japonci in se iz njega poute o dejanskem stanju v trdnjavi, to je popolnoma izključeno!

Torej vkljub temu Japonci »farjok« svet s takšimi pismi, je to dokler da se o luhkovnosti javnosti

tako prepričani, da se ne boje ji načveziti tudi take očividne bajke!

## Kaj priovedujejo ujeti Rusi?

»Daily Telegraph« poroča iz Šanghaja: Ruski ujetniki iz Port Arturja priovedujejo, da ste dve tretjini ruskih mornarjev, ki so zapustili svoje ladje, da se dejansko udeleže obrambe, že padli v boju. Ako bi torej bile še tudi vse ruske vojne ladje nepoškodovane, bi vendar ne bile sposobne za boj, ker bi ne imelo zadostnega četrtine posadke. General Steselj je baje že čisto potrl, vse drugi častniki pa so popolnoma brezčutni in se ne brigajo za nobeno stvar več. Čista resnica brez dvoma?

## Nadaljni uspeh se pričakuje.

Po poročilih »Daily Telegrapha« je zgradba novovrstov proti forum Sungšušan in Ičan v zadnjem času tako napredovala, da je postal položaj fora Sungšušan obupen. Splošno se pričakuje, da si izvojujejo Japonci v nekaj dneh novih uspehov.

Tudi priprave za naval na fort Čangtušan so že skoraj končane in Japonci polagajo že mine, da razstrele v zrak sprednje okope tega forta. Splošni naskok na to utrdbo se prične, kakor se sudi, že v nekaj dneh.

## Rusi so se v maknili iz novega mesta.

»Daily Telegraph« poroča: Japonci so 29 dec pr. i. spravili 8 topov na osvojene točke, ki obvladujejo pozicijo severno od Ičana. K so postrali te svoje topove, so Rusi pričeli z lutim ognjem in pravročili Japoncem ogromne izgube. Rusi so se umaknili iz novega mesta, ki je skoraj popolnoma uničeno. General Nogi pa mesta še ni zasedel, ker se boji, da so ga Rusi podminirali. (Kakšna nesmisel!) Ako bi Japonci že lahko zasedli novo mesto, bi moral Port Artur biti že v njihovih rokah in osvojiti bi si že morali vse

fore severno, vzhodno in zpadno od novega mesta!)

Ved skladis premoga so Japonci baje upeljili. V pristanišču so baje še samo štiri torpedovke, ki so sposobne za boj.

## Z mandžurskega bojišča.

»Daily Mail« se poroča iz Tokija, da je 30 000 Rusov na potu iz Tielinga v Čengcu in Tahactangšen. Ta kraja ležita 50 milij vzhodno od Mukdensa. Rusi bodo jo ojedili svoje levo krilo, da bi bilo sposobno obiti japonske pozicije.

General Kuropatkin poroča: Kozaški prapor, stojec pod poveljstvom poročnika Krasmianskega, je 27 dec. vrål v sovražnikove pozicije pri Lidutunu in zadel na japonsko stražo, brojčano okoli 20 mož. Vnel se je boj, v katerem so Rusi pobili polovico J.poncev. Dva Japonca sta bila ujetna. 28 t. m. so Kozaški opazili pri Lidutunu japonski konjeniški oddelki in ga napadli. Japonci pa boja niso sprejeli, temveč so se umaknili.

## Japonci so nezadovoljni s Kitajsko.

»Standard« se javlja iz Tokija, da so Japonci silno nezadovoljni s Kitajsko. Trdje namreč, da ne varuje zadostno svoje neutralnosti. Ruski pomorski častniki, ki so bili internirani v kitajskih lukah, so baje utekli in se sedaj že nahajajo na baltiškem brodovju. Tudi in nemške luke Kiačao se poroča, da se je oficirji z ruske oklopnice »Cesarevič« posrečilo uteči na jug.

## Orej in »Jzumrud«.

Kakor se poroča iz Londona, je ruska vojna uprava odpoklicala novi vojni ladji — oklopnicu »Orej« in križarko »Jzumrud«, ki se nahajata na potu na Daljni Vzotok, zopet domov, ker ste baje postali nesposobni za boj. Pobožna angleška želja!

## LISTEK.

### Propast.

Spisal V. Jelenc.

I.

Po dolgi poti med solnčnimi poljanami je šel Milan Rupnik proti domu.

Bilo je v času, ko je zasijalo nad travnik in poljanami sonce tako mehko in ljubezni, da so zaduheli po njih pisani cvetovi, da se je nad ne dvignil škrjanec in pel v sinjem ozračju... Kakor solnčni vrt pola razkošja in blaženstva, se je širila ravnina v pomladnem solncu.

Milan Rupnik pa je šel med temi poljanami in jih pozdravljaj; pozdravljaj je pisana polja in obujal spomine na nekdanje dni...

Po dolgi poti iz tujine se je vratal Rupnik; šest dolgih let ni videl svojih travnikov, ni videl svoje rojstne vasice, ni videl svojih ljudi; zaročil se je ob misli, ko bo stopil pred svojega očeta, ko bo objel svojo mato, svojo sestro...

Sest let je hodil po daljnih krajin, kakor tuj, neznan popotnik brez

mitu in sreči; zapustil je svoj dom in hodil po svetu; kakor nemirne duh je hitel iz kraja v kraj, zapustil je dom, kjer je živel srečno in brezskrbno... v tujini pa se je moral boriti in prizivati med neizmerno množico, podral je na tla ljudi in hitel po njih naprej, da bi mogel živeti.

V njegovi rojstni vasi so začeli zidati tovarno, skoro vse prebivalce so se oglašili, da bodo delali v njej, vsem se je zazdelo, da se jim je odprl nov vir blagostanja... pozdravljali so novo podjetje...

Milan Rupnik pa se je odpravil v tujino, težko je zapustil svoj dom in svojo tibo srečo, a šel je vendarle... Kakor izgubljen se mu je zdel dom, ko ga je imel za hrbotom, zdeleno se mu je, da se je nad njim z blagoštanjem razstrila nerazumljiva ne-sreča...

Videl je, kako se je iz visokega dimnika valil unazan dim in padal nad vas, vlegel se je vsem na prsi in jih tlail k tlu, vaščani pa so padali na tla, ker jih je težil in tičal težki vzduh...

Srest je postolo Rupnika nad bedočnostjo svojov, svojih znanih in nekdanjih dni...

Kje je v tujici casin sedeł v prisarni sponjen nad svojo mizo, zastala mu je laenkrat roka, on pa se je naslonil s glavo in misil na svojo tibo vasi, na njeno nekdanjo srečo, ko so njene prebivalci veselo in brezskrbno hoteli zjutraj na delo na polje... sveder pa je zodonela izpod všeke lipo vesela vesem in se izgubljala v vodo noč... nač vasjo pa je plaval v toho blagostnega in zadovoljstva s tem, kar so imeli in kakor so živel; toda ko se je vrgel nad vasio črni umazani d m, aka se je godilo potem, polasti sega je strah, da so se njene slutnje presnidile, da je priplaval nad vsemi težki neprenosljivi vzduh, ki je potoljal vse ljudi k tlu... Jelo ga je, beti...

Mislil je na svoj dom, kako se goditi tam, ali ni potreben tudi njegovega domata stupeni vzdih, cepremagiščiva želja se ga je počutil, da zapusti tujino in da se zanj vrne na svoj dom; vedno silnje in silnje je prihajalo njegovo kopravje, ki se mu ni mogel več ustavljati... Dolgo se je odločeval. Kajti bai se je stopiti zopet v svojo vas, strašno ga je bilo, da bi videl vas, ki jo je zapustil srečno, uničeno in propab.

Milan Rupnik pa je srečeval te ljudi, ko so šli mimo njega molče in s povezenimi glavami. In ozrl se je na upalna lica svojih nekdanjih znancev in prijateljev, a nikogar ni mogel spočnati. Tudi oni so se oskrivali vanj s svojimi brezizraznimi topimi očmi in šli mirno mimo njega naprej...

A slednjic se je vendarje odločil, zapustil je tojino, bežal proti domu, da bi čimprej pomagal...

## Pomagal!

Sij ni vedel ničesar gotovega, mogoče, da plava nad vasio še vedno ista tiba sreča in zadovoljstvo...

In tako je šel Milan Rupnik med ovetečemi poljanami... in dospel v temem mraku do svoje vasi...

Črno umazan dim se je valil iz visokih dimnikov in plaval nad vasio; Milan pa je viden v teh umazanih masah grozne pošasti, ki so se spuščale niz dol nad vasio...

Kakor vzdihni in obupojnik tisočev je zahrečel iz tovarne hripav živž...

Visoka vrata so se odprla in iz tovarne so se začele usipati množice delavcev in delavk... Hlastno so vse zasoplili, ko so stopili v prosti zrak in se nospolili proti domu...

Milan Rupnik pa je srečeval te ljudi, ko so šli mimo njega molče in s povezenimi glavami. In ozrl se je na upalna lica svojih nekdanjih znancev in prijateljev, a nikogar ni mogel spočnati. Tudi oni so se oskrivali vanj s svojimi brezizraznimi topimi očmi in šli mirno mimo njega naprej...

Opa se je ozrl za njimi in bilo ga je strah, tesno mu je bilo pri sreči, ko je viden uničeno srečo... Ko je viden strte in propale svoje znance in prijatelje.

S



nilnica, pride v mesecu februarju v svoje lastno poslopje. To je treba konstituirati s posebnim zadovoljstvom, ker so pravila taka, da bo od svojega rezervnega fonda v štirih letih prepustila polovico mestni občini. Onim gospodom, ki bodo takrat vodili mestno gospodarstvo, bo delo zelo olajšano. V štirih letih pa tudi prenehajo izredni prispevki za most na Opfersko cesto in z gledališčem, tako da bo mogoče doklade zopet znižati. Občinski svet se je tudi v pretečenem letu vselej, kadar je bila sila, oglasil v prilog ravno-pravnosti slovenskega jezika. Za slovensko vsečilišče je izšla od takoj iniciativa. Sploh se sme reči, da se občinski svet zaveda vsikdar svoje narodne naloge. To je pokazal posebno pri vsesokolski slavnosti, da se je slava slovenskega imena raznesla po celem svetu. Ta slavnost ostane Ljubljani vedno v prijatnem spomini. Nadalje se je spominjal 70letnice podžupana dr. vit. Bleiweisa, ki je bila za občinski svet nekakšna rodbinska slavnost, ko so se slavljenici izkazovali bratske in sinovske simpatije. Tudi ta slavnost ostane vsem v prijetnem spominu. — Vseh poročil v občin. svetu je bilo 330, za 114 manj kot v prejšnjem letu. Tudi na zapisniku je došlo mnogo manj števil, namreč samo 40 417. Hvalil je sotrudstvo vseh uradnikov, posebno ravnatelja g. Voncine. Sploh pa se mora vsem uradnikom dati najlepše priznanje. Istotno se zahvaljuje marljivosti obč. svetnikov. Mestna blagajna ima gotovine 22.194 K. Sploh stanje mestne občine ni neugodno, ker ima še vedno načelen denar. Končno je želet obč. svetnikom in vsemu ljubljanskemu prebivalstvu brez razlike strank srečno in veselo novo leto.

Podžupan dr. vitez Bleiweis se je v imenu obč. sveta zahvalil županu, ki je imel glavno naložno in glavno delo ter uradništvo.

Ostale točke dnevnega reda so se odložile na prihodnjo sejo, oziroma so se rešile v tajni seji.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. januarja.

**Občinski svet ima jutri, v torek ob 5. popoldne nadaljevanje svoje seje.**

**Klerikalna zavist.** Koncem leta smo si šeli v dolžnost, opozoriti občinstvo na pomen in važnost našega lista. »Slovenec« tudi ni prav. Duhovniki agitirajo za klerikalno listo v cerkvi in izven cerkve. Kdo ni naročen na kak klerikalni list, danes je sploh nedobi odveza in poniekod se ljudem že tudi obets, da ne bodo cerkveno pokopani, če niso naročeni vsaj na »Bogoljubac«. Mi pa še v svojem lastnem listu ne bi smeli občinstvu priporočati, naj nas podpira! V tisti številki, v kateri se zagajata »Slovenec« in nas, da smo sa somišljenkom priporočali za duševno in materialno podporo, se tačni »Slovenec« takoj hvali, da se kar kadi. Tako dela kakor eigan, ki je prigral mršavo kobile na semenj, pa jo hvali, kot bi bila čistokrvne arabske pasme, dasi ima vse polno cesarskih tadirov. No, mi mu to veselje radi privoščimo, »Slovenec« ostane vselej temu prazen, dolgočasen in neumem list.

**„Radikalizem in klerikalizem — najnovejša koalicija“.** Na dopis iz Celja, ki smo ga priobčili pod tem naslovom dne 28. decembra, nam poroča stud. iur. g. Jos. Satler iz Celja: Če so govorili Zarjani o združenju obč. društva »Tabor« in »Zarja«, kar je pa seveda toliko mogoče, kakor vodo in ogenj mešati, tedaj to ni bil nobeden Taborjan, občito pa ne jaz, ki sem, da očitno priznam, društvo »Zarja« odločen nasprotnik. Res je, da sem slišal nekoč iz ust nekega gospoda Zarjana nesramno željo, da bi se »Tabor« in »Zarja« združila, ali na to sem mu odgovoril, da sem tedaj prvi, ki bi stopil iz te koalicije.

**Klerikalna zavist.** Socijalno-demokratično delavstvo v tabačni tovarni je sklenilo prirediti 21. januarja predpustno veselico. Ko so to klerikalci izvedeli, so na isti dan napovedali posebno veselico in »Slovenec« je v soboto že pridušal občinstvo, naj daje podporo samo klerikalcom. Res so se Krekove amaconke takoj spravile na noge in beračijo okrog liberalnih trgovcev. »Slovenec« odita socialnim demokratom, da prede svojo veselico v nemški kazni. Klerikalci pa prirede svojo ve-

selico na nemškem streliču. Opozarjam občinstvo, da se v klerikalnem društvu uganja najstrupejše klerikalstvo. Tudi bojkot liberalnih trgovcev so te ženske že označile. Opozarjam trgovcev, naj se spominjajo, kako hudo je proti njim pisal »Slovenec«, ko je bil v tabačni tovarni zadnji štrajk. Občudujemo pa ljubljanske Nemce! Zadnja revolta v tabačni tovarni je bila neperjena v prvi vrsti proti nemškim uradnikom. Štrajk na Jezuicah so uprizorili klerikalci, da bi kaznovali Luckmannia, ker v deželnem zboru nasprotuje Šusteršičevi obstrukciji, in cigararie so bile prve, ki so zbrali nekaj denarja za štrajk na Jezuicah. Sedaj pa so ti isti nemški gospodje prepustili cigaricam dvorano starega streliča, med tem ko Sokelu niti polomljenih stolov in te dvorane niso hoteli posoditi. To je doslednost! V zahvalo pripeljejo klerikalci o priliki že zopet nekaj ljudi pred kazinske šipe! Mi se sicer ne menimo čisto nič za zabave ljubljanskih cigaric, ali »Slovenec« nastop nas je prisilil, da smo to stvar malo pojasnili, ker je bil ta nastop res nesras.

**Modra beseda** je — gočovo neprostovoljno — učila »Slovenec« vribniškemu dopisniku. Mož pravi, »da je najlažje delo na svetu — delati zgago.« To je gola resnica. Prav ker je najlažje delo na svetu, delati zgago, so se kranjski duhovniki, z malimi izjemami, s tako veliko vnemo lotili tega dela. Drugač je sploh več ne delajo, kakor zgago. Pa kaj hočemo, ko drugega nenesar se znajo.

**Iz štajerskega deželnega zborna.** Slovenski poslanici so faktično opustili obstrukcijo! Priprustili so ne le mirno razpravo o raznih gospodarskih predlogih, nego pustili so tudi, da je dež. zbor moč sprejeti proračunski provizorij. »Südstr. Pr.« pravi, da tega postopanja ni tolmačiti tako, da j. obstrukcija definitivno opuščena.

**Bojkotiran sodnik.** Deželnosodni svetnik v Mariboru, Liebisch, ki rad tudi po Nemčiji uganja vsečilo agitacijo, je z velikim navdušenjem sodeloval pri znamen sklepu obč. sveta, s katerim so bili prepovedani slovenski napisi v Mariboru. Zaradi tega pozivajo štajerski listi občinstvo, naj Liebischka odklanja kot sodnika. Prav!

**Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri v torek dne 3. januarja je opera predstava in sicer se vprzori trijeti v tej sezoni Čajkovskoga velika opera: »Evgenij Onjegin«. Naslovno vlogo poje g. Oufednik, Lenskega g. Orželski, Tatjana gospa Skalova kneza Gremina pa g. Betetto. — Prihodnje slovenske predstave so potem v petek, na dan sv. Treh kraljev in sicer popoldne »Pot okoli zemlje« zvezar pa nova opera »Mignon« in pa v soboto, dne 7. januarja nova narodna igra »Martin Krpan«.

**Slovensko gledališče.** Na Novega leta dan sto bili dve predstavi. Popoldne so peli »Dijak«, zvezar pa so igrali »Pot okoli zemlje«.

**Sokolova Silvestrova veselica** je uspela jako lepo. Spored izbrane vsebine je storil kolikor mogoče za zabavo mnogobrojno občinstvo. Na čelo uspehu moramo staviti umetniško petje oktetov pevcev »Glasbene Matice«. Poleg na sporedno stojajoči pesmi je moral dodajati pesem na pesem, a občinstvo ni jenjalo z odobravanjem, zahtevajoč še več in več lepega. Mnogo srčnega smehu je izvala burka-enodejanica, kdo jo dovršeno predstavljali gdčna. Vugrinščeva ter gg. Nuščič in Verovšek. G. Kosek, član Društvene godbe, nam je predstavljal dobrega glasbenika, ki nas je s svojo igro na čelu uprav prezeneti. Žal, da občinstvo za izbrane točke seriozne vsebine te večer ni kazalo razpoloženja. Od starega leta se je o polnoči poslovil podstarosta gosp. dr. Ravnhar, spominjajoč se v svojem govoru vsesokolskega II. zleta, njega važnosti za razvoj ljubljanskega Sokola, kakor vsega slovenskega Sokolstva; z resnim delom v vztrajnostjo boderemo dosegli cilje sokolske, ki hočemo imeti telesno zdrave, duševno silne in naravno krepke narode; vzorni disciplinovani nastop deželke graditi.

**Glas iz Šiške.** Piše se nam: Že nekaj dni raztroščajo vsekovrstne smrdljive »ljubljanske smeti« po travniku nasproti Koslerjeve piste. Že najmanjša sapica dviga in raznaša to gnusobu na daleč na okrog, kar je tamošnjim prebivalcem in mimogrečim zelo neprijetno in bržkone tudi zdravju škodljivo. Ali nima mestna občina pripravljeno prostora za te »ljubljanske smeti«, kakor ravno obližje prijaznega štajerska, državne ceste in Šiške?

**Železnica Kranj-Tržič**

se začne že letos graditi.

**Umrl** je v Leoninu prefekt v ljubljanskem semenišču dr. Matija Prelesnik, star šele 32 let. Pokojnik je spisal povest v vershi »Zenitev vojvod Ferfida«, ki jo je izdal »Slovenska Matice«, in več povesti, ki jih je obelodanil v »Dom in Svet«. V svojih zgodovinskih spisih v »Katališkem Obzorniku« se je Prelesnik pokazal kot enostranski klerikalci.

**Umrl** je v ljubljanski bolnici g. I. Žaidaršič iz Matenje vasi pri Postojni.

**»Prosveta«.** Danes zvečer so včer dočno ob 8. uri se vrši v veliki dvorani »Mestnega doma« I. predavanje akademičnega ferijalnega društva »Prosvete«: O postanku vesoljstva. Predavanje bo tem zanimivejše, ker se bodo danes prvič v »Mestnem domu« projicirale slike s skoptikom.

**»Slavjanski Izvestijski«,** glasilo »St. Peterburg. slavjanskog blagovor. občestva«, se živo zanimala za nas Slovence. V najnovejši številki pričuje na prvem mestu zanimivo, 25 strani obsegajočo studio Aud. Sirotinina o Ant. Aškeretu. Dr. Ivan Prijatelj nadaljuje svoje slovstvene črtice »Slovenci in njih literatura« in slika protestantsko in protoreformacijsko dobo. V oddelku »Slavjanska življa« se spominja uredništvo 60letnice našega pesnika Simona Gregorčiča in pričuje odločitev iz članka »Slov. Naroda« ob tih priliki. Na knec se nabaja prevod A. Aškerčeve pesmi »Firduzi in derviš« v prevodu Sergeja Stejusa.

**Jugoslovenska umetniška zveza »Lada«.** Jugoslovenski umetniki, ki so se udeležili otvoritev bolgarske umetniške razstave v Sofiji, so na svoji svečani skupščini osnovali zvezo jugoslovenskih umetnikov »Lada«. Pri tej priliki so poslali kralju Petru tale brzjavni pozdrav: »Zastopniki jugoslovenskih umetnikov, zbrani na zboru novoosnovane jugoslovenske umetniške zveze »Lada«, prosijo Vaše Veličanstvo, vzvišenega pokrovitelja jugoslovenske umetnosti, da sprejmrete izraze najnavdušnejšega pozdrava. Brzjavko sta za vsako narodnost podpisala po dva umetnika. Kralj Peter je odgovoril: »Zahvaljujoč se Vám na pozdravu s slavnostnega zbra, želim najiskreneje zvezi »Lada« najlepšega uspeha na korist mlade umetnosti jugoslovenske. Peter.«

**Jugoslovenski pravnički kongres.** Kakor se nam po roča, nameravajo pravniki zagrebškega vsečilišča sklicati v Zagreb veliki pravnički kongres, katerega bi se naj udeležili pravniki vseh jugoslovenskih držav. Hrvatski pisatelj, bivši sodni pristav Ljubomir Babić Sandor Gjalski, ki je odpotoval na bolgarsko umetniško razstavo v Sofiji, je prevzel nalogo, da se glede kongresa dogovori s srbskimi pravniki v Belgradu in Sofiji. Dogovori s slovenskimi pravniki se prično, ko se doseže sporazumljene gledje kongresa s Srbi in Bolgari.

**Žrebanje ljubljanskih sreček.** V prostorih mestne blagajne vršilo se je danes 40 žrebanje sreček ljubljanskega loterijskega posojila. Ko sta načelnik komisije župan Hribar in c. kr. notar Plančari konstatovala, da je kolo, v katerem se nahajajo številke, pravilno zapreščeno in zaklenjeno, pričelo se je ob devetih dopoldne žrebanje. Številke je jemal iz kolosa deželkriščan Josip Kavčič iz Marijanščice. Glavni dobitek v znesku 40000 K je dobila srečka št. 46506, drugi dobitek v znesku 4000 K srečka številke 44911, po 1000 K pa številke 335, 22352, 46335, 49837 in 52446. Ostalih 593 sreček, ki so bile izzrebane, dobi vsaka dobitek 60 K.

**Glas iz Šiške.** Piše se nam: Že nekaj dni raztroščajo vsekovrstne smrdljive »ljubljanske smeti« po travniku nasproti Koslerjeve piste. Že najmanjša sapica dviga in raznaša to gnusobu na daleč na okrog, kar je tamošnjim prebivalcem in mimogrečim zelo neprijetno in bržkone tudi zdravju škodljivo. Ali nima mestna občina pripravljeno prostora za te »ljubljanske smeti«, kakor ravno obližje prijaznega štajerskega, državne ceste in Šiške?

**Železnica Kranj-Tržič**

— **Sadna razstava v Radovljici.** Za razstavljenje sadje je dobil srebrno svetino gosp. Anton Sitar, vrtnar pri graščaku gospodu Antonu Staretu v Mengšu, bronasto svetino pa veleposestnica gospa Ana Stare v Mengšu.

**Velik požar** je bil včeraj v Blagovici pri Kračnji. Vas je morda vse pogorela.

**Trojčki Prešerni.** Žena posestnica Prešerna v Čeloh pri Smarjeti na Dolenjcem je povila na sveti večer tri zdrave, čvrste sinčke.

**Silovita burja** le v Ljubljani nego še huje po Krasu in Trstu. Povod vladala izreden mraz.

**»Narodna prosveta«.** V Gorice se je ustanovilo društvo »Narodna prosveta«, ki ima nalogo, skrbeti za izobraževalno delo med našrom.

**Velika tatvina v Trstu.** Iz Trsta se nam piše: Pri nas so tatvine na dnevnem redu. V zadnjih treh letih se je zgodila celo vrsta prednarih, velikih tatvin, a storilcev in policija skoraj nikdar dobila. Vsled tega je zavladala med občinstvom neka zbegnost, kajti omenjene tatvine so tako razfinirane izvedene, da že nobena blagajna več ne jamči za varnost imetja pred temi tatovi. Dobr teden je tega, kar so tatovi vložili v Schimpfov knjigotržnico in že se je zgodila nova tatvina. Tatovi so izpraznili blagajno veletržca Ornsteina. Pisarna Ornsteinova se nahaja v skladišču št. 19. v svobodni luki. Gospodar je zvečer sam pregledal dejede dobro zaprto, okno in vrata — in drugo jutro je našel blagajno vložljeno. Ukradenih je bilo 3500 K. Ta tatvina vzbuja toliko veđe začenje, ker je okrog skladišča v svobodni luki vedno polno redarjev in financarjev.

**Pobegnila je strupena klerikalna agitatorica** Helena Suhadolnik, delavka v tabačni tovarni, stanujoča na Karolinski zemlji št. 20. Zapustila je možu pismo, v katerem pravi, da ji več živi, ker so jo njeni tovarišice obdolžile poneverjenja. V pismu svetuje možu, kam naj da otroka, in pripravlja, da je nedolžna v celi stvari in namigava na samomor. Suhadolnikovi so njene prijetljice celo leto izročale denar, katerega bi bila imela dajati v bralnico, a ko so jo pred par dnevi prijeli za branilnične knjižice, ni bilo niti teh, niti denarja. Izgovarjala se je, da so ji bile knjižice ukradene. Oškodovanja je Franciška Drapkova za 208 K, Franciška Kunčeva za 154 krov, Terezija Cankarjeva za 208 K, Teresija Jagrova za 44 K, Marija Šenikova za 104 K, Ivana Boletjeva za 104 K in Katarina Jakličeva za 620 krov. Oškodovanke so si krajevarje pritrgovali od ust, toda bile so toliko nespametne, da so se zanašale na pobožnost Helene Suhadolnikove. O tej stvari bomo še nekaj povedali.

**Zastoj pot** so včeraj dopoldne napravili tukajšnji ognjegasei. Cuvaj je z grada telefoniral v »Mestni dom«, da v Demšarjevi hiši na Marije Tereziji cesti št. 6 gori v dimniku. Ko so pa prišli ognjegasei na lice mesta, niso našli ognja. Najbrže je bilo v kakem delitniku tako zakurjeno, da so prišli iskre v dimnik, vendar česar je čuvaj misli, da gori.

**Izgubljene in najdene reči.** Gospa Ana Lenardičeva je izgubila črno denarnico z manjšo vsto denarja in dvema voznima listkoma II. razreda. — Sivila Ivana Jer. tova je našla zlat prstan. — Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, oziroma najden mut, robec z nekaj denarjem, dežnik in lesena škatulja s perlom.

**V deželni bolnici** je izpraznjeno volenterko mesto z adi tom letih 600 K. Doktorji medicine, ki reflektujejo na to mesto, naj vložijo svoje prošnje do 25. januarja 1905 pri vodstvu deželnih dobrdelnih zavodov.

**Hrvatske novice.** Za zagrebškega podžupana je izvoljen madjar dr. F. Šaj. — **Obnovitev centruma.** V Zagrebu se baje vrše konference za obnovitev centruma. Na delu cele akcije se grof Kulmer, grofje Draždović, Erdödy, baron Inkey in dr. Urbančić.

**N**

**Slaščice**, nervozne in malo-  
kvane osebe, bledine, slike in otroke, ki slabo  
izgledajo, okrepa telesno vino lekarstva  
Piccolia v Ljubljani na Dunajski cesti.  
Zunanja naročila po povzetju.

### Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 2. januarja 1905.

	Denar	Blago
4% majeva renta . . . . .	100-20	100-40
4% srebrna renta . . . . .	100-20	100-40
4% avstr. kronska renta . . .	100-30	100-50
4% zlata . . . . .	119-50	119-70
4% ograka kronska . . . . .	97-90	98-10
4% zlata . . . . .	118-60	118-80
4% posojilo dežele Kranjske .	99-50	101-
4% posojilo mesta Špiet . . .	100-25	101-25
4% Zadar . . . . .	100-	100-
4% bos.-herc. žel. pos. 1902 .	101-10	101-60
4% češka dež. banka k. o. . .	100-	100-15
4% ž. o. . . . .	100-	100-60
4% z. p. s. p. d. h. ip. b. . .	101-40	102-40
4% pešt. kom. k. o. . . . .	107-40	108-40
4% zast. pisma Innerst. hr. . .	100-10	101-
4% ogrske cen. dež. hr. . . . .	100-50	101-20
4% z. p. ogr. hip. ban. . . . .	100-25	100-75
4% obl. ogr. lokalnih ž. e. . .	100-	101-
4% obl. češke ind. banke . . . .	100-75	101-75
4% Prior. Trst-Poreč lok. žel. .	99-	-
4% Prior. dol. žel. . . . .	99-50	100-
3% juž. žel. kup. . . . .	306-75	308-75
4% avst. pos. za žel. p. o. . .	100-60	101-80
Šredke . . . . .	187-	187-80
Šredke od 1. 1860/ . . . . .	270-	278-50
" 1864 . . . . .	163-	164-
" sem. kred. I. emisije . . . .	308-	311-
" II. . . . .	300-	302-
" ogr. hip. banke . . . . .	272-	276-
" arbske à frs. 100- . . . . .	96-	100-
" turike . . . . .	130-75	131-75
Basilika sredke . . . . .	20-65	21-65
Kreditne . . . . .	477-	481-
Inomoške . . . . .	77-	81-
Krakovke . . . . .	88-	92-80
Ljubljanske . . . . .	66-	71-
Avst. rad. križa . . . . .	54-	55-
Ogr. . . . .	28-70	29-70
Rudolfove . . . . .	65-	69-
Salcburške . . . . .	74-50	75-50
Dunajске kom. . . . .	524-	526-50
Delnice . . . . .	—	—
Južne železnice . . . . .	89-	90-
Dřížne železnice . . . . .	651-75	652-75
Avt.-ogrsko bančne delnice .	1623-	1638-
Avt. kreditne banke . . . . .	673-	674-
Ograke . . . . .	801-50	802-50
Zivočestenake . . . . .	260-	261-
Premogok v Mostu (Brilx) .	664-	665-70
Alpinke motar . . . . .	512-	513-
Praške žel. indr. dr. . . . .	2435-	2445-
Rima-Murányi . . . . .	620-60	621-50
Trbovljake prem. družbe . .	305-	308-
Avst. oružne tov. družbe . . .	535-	536--
Češke sladkorne družbe . .	182-	184-
Vaštne . . . . .	—	—
C. kr. sekir . . . . .	11-32	11-36
20 franki . . . . .	19-09	19-11
20 marke . . . . .	28-52	23-56
Soverigns . . . . .	29-88	29-95
Marke . . . . .	117-52	117-72
Lački bankovci . . . . .	95-30	95-50
Kubiti . . . . .	253-50	254-
Dolnici . . . . .	4-84	5-

### Žitne cene v Budimpešti.

Dne 2. januarja 1905.

Termin.

Pšenica za april . . . . .	50	10-19
KEK , april . . . . .	60	7-95
Koruna , maj . . . . .	50	7-60
Oves , april . . . . .	50	7-21

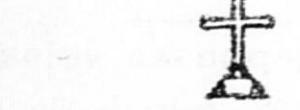
Efektiv.

5 vin. vijje.

### Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 1061. Srednji sravnji tlak 736-0 mm

Dne	Čas	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
31. 8. sv.	726-0	11	moč. szah	jasno	
1. 7. zj.	731-4	58	p m svzh.	oblačno	
2. pop.	734-7	66	moč svzh	jasno	
3. 8. sv.	739-9	100	m. svzhod	jasno	
2. 7. zj.	742-7	127	m svzh	oblačno	
3. pop.	744-4	102	m. jvh	pol. oblačno	
Srednja temperatura sobote in nedelje:					
0-4° in 7-5°, normalje; -2-6° in -2-7°.					



Uršula Žnidriščič naznana v svojem in v imenju svojih otrok Milana, Vladimira, Stanislava, Venčeslavja in Milutine tužno vest o smrti iskreno ljubljenega soprog, oziroma očeta, gospoda

Ivana Žnidriščič

posestnika, trgovca in gostilničarja, kateri je po dolgi mučni bolezni, previden s svetovalstvom za umirjanje dne 31. decembra 1904 ob pol 2. uri popoldne v starosti 55 let v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki dragega raja- nega se prepeljejo zo železnicu iz bolnice v Prestranek ter od tam dne 3. t. m. ob pol 4. uri popoldne na pokopališče pri Sv. Ivanu.

Maše zadušnice se bodo čitale v cerkvi svetovanskem.

Dragega rajnega priporočamo v blag spomin in molitev.

Matenja vas, dne 1. januarja 1904.

2 Žaljuči ostali.



Podpisanci razstavljajo vsem so- rodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njih iskreno ljubljena teta, oziroma svakinja, gospodična

MARIJA PLEŠKO

zasebnica

ki je po prav dolgi in hudi bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirjanje, danes dne 2. januarja ob pol 4. uri zjutraj v 70. letu svoje dobe mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb drage rajnice bo v torek, dne 3. januarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 10 na pokopališče k S. Kristožu.

Svetje maše zadušnice se bodo darovali v župni cerkvi pri Sv. Petru.

Drago rajnico priporočamo v pobožen spomin.

Venci se na željo rajnice hvalno odklanjajo.

V Ljubljani, 2. januarja 1905.

Marija Pleško, vdova viš. dež sod. svetnika, Leonija Paklo, stotnega kovača, svakinji - Leo Paklo, c. in kr. poročnik pri peši št. 17, netjak Ana, Ema, Cirila in Mici Pleško, Gusti Staudacher roj. Paklo, soproga c. kr. rač. astrenta, netjakinje.

### Meblovana soba

s posebnim vhodom se odda od 15. januarja 1905 naprej.

Naslov pove upravništvo "Slov. Naroda".

v pok. želi poučevati v predmetih ljudske šole in tudi ženska ročna dela.

Naslov se izve v upravništvu "Slov.

3832-3

Varuj ženol!

Za vsako rodovine važno ilustrovano kujo, o premo- gem blagoslovu z otroki raz- pošljajte s prepisom več tisočev zahvalnih pisem tajno za 90 k. v avstrijskem gospa A. MAUPA Berlin S. W. Lindenstrasse 66.

V hiši Narodne tiskarne v Knaflovičih ulicah št. 5 se odda za 1. februar ali 1. maj 1905.

lepo

stanovanje

v III. nadstropju, obsoječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe, poselske sobe, kleti in podstrešja.

Več v upravništvu "Slov. Naroda".

Kašelj!

Kogar nadleguje kašelj, naj po- skusi preizkušene, kašelj ublažujoče in veleokusne 3117-10

Kaiserjeve

Prsne karamele

2740 notarsko ove- rovijenih spril- cevaljamel za gotov uspeh pri kušaju, hripcavju, katarju in zasilitenju.

Le pravi z varstveno znamko "Tri jelke"

Zavoj 20 in 40 vin.

Zalogi imajo: V Orlovi lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagali Milana Leusteck v Ljubljani in pri Ubaldu pl. Trn- koczyju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Slatovič.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljavljen od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponocni osobni vlak v Trbiž, Celovec, Franzensfeste, Inonost, Mošakovo, Ljubno, čez Selšthal v Ansco. Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selšthal v Solnograd, Inonost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marij ne vare, Heb, Francovce vare, Prago, Lipško, čez Austettin na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopolnitev osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selšthal Selšthal, Lend-Gastein, Zell am See, Inonost, Bregenc, Curih, Ženeva, Pariz čez Austettin na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m dopolnitev osobni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Mošakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Francovce vare, Karlove vare, Heb, Marijne vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Ženeva, Curih, Bregenc, Inonost, Zell ob Jezero, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Monakovo, Inon